AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 56 — CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, MARCH 8TH, 1932 — LETO XXXIV—VOL. XXXIV

Štirje ubiti, ko je tisoče mož prišlo pred Fordovo tovarno v Detroitu

Detroit, Mich., 8. marca. Pri ogromnih vratih Fordove Dearborn tovarne je včeraj prišlo do krvavega boja med brezposelnimi demonstranti in policijo. Rabili so se revolverji, puške, kamenje in opeke. Boj je trajal več ur in posledica je, da so štirje ubiti in kakih 50 ranjenih, tako policistov kot delavcev. Poklicana je bila narodna garda, katero drže pripravljeno v barakah.

Državna policija trdi, da so demonstracijo povzročili komunisti, ki so grozili, potem, ko so se umaknili iz bojišča, da se bodo vrnili in porušili vso tovarno. Fordovo tovarno je obkolil kordon obstoječ iz enega batalijona 125. regimenta narodne garde. Med najbolj ranjenimi se nahaja Henry Bennett, načelnik Fordove tovarniške policije. Nahaja se v bolnici.

Korakanje proti Fordovi tovarni je bilo uprizorjeno od komunistov. William Foster, vodja komunistov, je imel v nedeljo v Detroitu plamteče govore, v katerih je pozival delavce, da gredo nad Fordovo tovarno. Toda Fosterja samega ni bilo v množici delavcev, ki je hotela naskočiti tovarno.

Policija in delavci dolžijo eden drugega za krvave posledice korakanja in nastopa. Policija trdi, da je padlo prvih šest strelov izza nekega avtomobila, dočim delavci trdijo, da nihče njih ni bil oborožen. Najmanj 5,000 delavcev se je nahajalo v množici, ki je korakala proti Fordovi tovarni. Policija je aretirala 11 oseb, proti katerim bo naperjena obtožba za umor. Med imeni ranjenih in ubitih ne vidimo nobenega slovenskega imena.

Paul Methea, poveljnik straže pri tovarni, je izjavil pod prisego, da so se komunisti skrili za avtomobili v bližini tovarne in so začeli prvi streljati. Šele potem so začeli streljati tudi Fordovi stražniki. Ljudje so se začeli zbirati okoli 1. ure popoldne. Prihajali so peš, v karah in v avtomobilih. Konduktorji na cestni železnici poročajo, da ljudje niso hoteli plačati voznine, in je prišlo na karah do več spopadov. Zopet drugi so se polastili mestnih busov in prisilili voznike, da so jih vozili do tovarne.

V splošnem so se pa demonstranti spodobno obnašali, in 70 detroitskih policajev ni imelo prilike nastopiti. Do spopada je pa prišlo, ko so demonstranti prišli do mosta pri Miller Road v Dearbornu. Tu jih je čakalo 50 policistov, ki so pozvali delavce, naj se vrnejo. Ker niso ubogali, so zagnali smrdljive bombe proti njim, toda brez uspeha. Ognjegasci so jih hoteli sprejeti z vodo, toda so bili napodeni.

Tedaj je policija začela streljati in v istem času so padli streli tudi na nasprotni strani. Kamenje se je dvignilo, množica je silila naprej. Ljudje so začeli padati, zadeti od strelov ali kamenja. Policija je dobila pomoč, in končno so se demonstranti umaknili, ko je ležalo na tleh več mrtvih in nad 50 ranjenih. Demonstranti so nosili s seboj vse polno komunističnih napisov in hujskajočih pozivov.

Pozneje je Henry Ford obiskal v družbi več drugih uradnikov ranjence v bolnišnici. Ford je bil začuden, kako da so komunisti izbrali baš njegovo tovarno za napad. Izjavil je, da njegova tovarna zaposljuje primeroma več delavcev z boljšo plačo, kot pa druge avtomobilske tovarne. Načrt komunistov, da korakajo proti tovarni, je bil znan Ford kompaniji že več dni, toda ga niso smatrali resnim.

Zvezna blagajna v Washingtonu si mora sposoditi $900,000,000

Washington, 7. marca. Ko se kongres pripravlja, da najde nove vire za nove davke, da prepreči končni deficit v zvezni blagajni, je naznanil zvezni zakladnik Mills, da si bo morala zvezna vlada sposoditi dne 15. marca $900,000,000, da bo lahko plačevala tekoče stroške. Posojilo bo v posebnih zakladniških certifikatih, in sicer del teh zapade v sedmih mesecih in nosi tri procente in eno osminko obresti, drugi del pa zapade v enem letu in nosi tri procente in tri četrt obresti. To novo posojilo je absolutno potrebno, ker 15. marca zapade stari dolg v znesku $623,891,500, kar mora biti točno plačano, poleg tega so pa dohodki zvezne vlade od dneva do dneva manjši. Odkar je bila zaključena civilna vojna se zvezna blagajna še ni nahajala v tako slabem položaju glede dohodkov.

—o—

Dober plen

Trije roparji so prišli v restavrant na 905 E. 105th St. kjer je lastnik restavranta in deset gostov igralo karte. Roparji so z revolverji prisilili goste, da so jim izročili $280.00, nakar so odšli.

Slavni glasbenik in skladatelj koračnic, Sousa, bo pokopan v Washingtonu

Washington, 7. marca. Najslavnejši kapelnik Zedinjenih držav, glasbenik in skladatelj najbolj priljubljenih koračnic, John Phillip Sousa, ki je včeraj v starosti 78 let, nagloma preminul, bo pokopan v četrtek na kongresnem pokopališču v tem mestu. Počival bo poleg svojega očeta in matere. Ranjki zapušča vdovo, dve hčeri, sina in eno sestro. Truplo so včeraj pripeljali iz Readinga v Washington. Sousa je bil še v soboto večer na nekem banketu, ki so ga priredili njemu v počast, in ko se je vrnil v hotel, je zbolel in pol ure pozneje mirno umrl, dasi je bil videti ves dan pri dobrem zdravju. Sousa je služil skozi 65 let svojemu narodu, in je zložil tekom tega časa nad 300 glasbenih del, ki so vsa izredno priljubljena. S svojo godbo je potoval po vseh večjih mestih Amerike in Evrope. Kot 13 letni dečko je postal član najboljše ameriške godbe, United States Marine Band, kamor ga je vtaknil njegov oče, boječ se, da fant ne bi pobegnil k cirkusu. Vlada je pripravljena pokopati slavnega glasbenika z vsemi vojaškimi častmi, ako sorodniki tako želijo.

Kot volk preži ugrabljivec otrok . . .

Nesporazum med policijo in Lindbergh družino.

Hopewell, New Jersey, 8. marca. Najnovejše poročilo se glasi, da so banditi, ki so odpeljali otroka Lindbergha, prišli v stik z Lindberghom. Baje sta dobila Mr. in Mrs. Lindbergh dvoje pisem. Poleg tega pa je dospelo na Lindbergha tudi več drugih pisem, toda ne od pravih banditov, pač pa od raznih bedakov, in se v pismih zahteva manjša ali večja odškodnina. Eno pismo pravi, da če Lindbergh ne plača $500,000, da bodo otroka razrezali, potem pa vrgli v ogenj.

Hopewell, New Jersey, 7. marca. Kapitan J. J. Lamb od državne policije je danes sporočil začudenim časnikarjem, da Lindbergh ali njegova družina ni dobila nobene zahteve za kako odškodnino za vrnitev ugrabljenega otroka, in da niti Lindbergh niti policija ni bila od časa odpeljave otroka sploh kaki zvezi z banditom. Dočim se je doslej trdilo, da je dobil Lindbergh tozadevno zahtevo od banditov, pa se sedaj trdi, da v resnici ni bilo nobene zahteve.

Pretekli teden je državna policija trdila, da so banditi pustili na oknu sobe, kjer je bil otrok odnešen, listek z napisom, da se zahteva $50,000 odškodnine za otroka. Dasi to ni bilo uradno potrjeno, pa tudi zanikano ni bilo od policije. Danes zjutraj je imel kapitan Lamb konferenco s časnikarji, na kateri so slednji stavili sledeče vprašanja kapitanu:

Vprašanje: Ali je policija voljna se izjaviti uradno, če je bila stavljena kaka zahteva za odškodnino za odpeljanega otroka? Odgovor: Družina Lindbergh kot policija uradno zanika, da bi bila dostavljena kaka tozadevna zahteva. Vprašanje: Ali je dobil Lindbergh kako novico štiri dni po odpeljavi otroka, da naj imenuje Spitalija in Blitza za posredovalca pri banditih? Odgovor: Ne. Vprašanje: Kakšno znamenje so banditi pustili, da pridejo lahko pozneje v zvezo z Lindberghom. Odgovor: Nobenega.

Vprašanje: Ali je policija ali pa Lindbergh družina dobila kako sporočilo od banditov? Odgovor: Nobenega. Vprašanje: Ali je policija prepričana in obenem družina Lindbergh, da je baby še živ? Odgovor: Vsi smo prepričani, da še živi. Vprašanje: Ali je bila steklenica mleka najdena v avtomobilu Johnsona (ljubimca Miss Betty Gow, ki je strežnica pri Lindberghu) lastnina kompanije, ki dovaža mleko Lindberghu? Odgovor: O tem ne moremo ničesar povedati.

Vprašanje: Kakšna povelja ima policija v slučaju, da banditi skušajo vrniti ukradenega otroka direktno Lindberghu? Odgovor: Policija bo banditom z vsemi sredstvi pomagala. Vprašanje: Zakaj se policija in Lindbergh ne morejo razumeti medsebojno? Odgovor: Nobenega nesporazuma ni med Lindberghom in med policijo. Vprašanje: Ali je bil otrok na usodni večer položen v postelj ob navadnem času? Odgovor: Da. Vprašanje: Ali nam morete raztolmačiti gibanje strežnice od trenutka, ko je bil otrok položen v postelj pa do časa, ko je bilo odkrito, da je otrok ugrabljen? Odgovor: Njeno gibanje je bilo navadno gibanje.

Vprašanje: Ali je resnica, da ko je bil Johnson, ljubimec Miss Gow, aretiran, da je bil na potu v mesto Saco, Maine, kjer ima neka njegova sorodnica farmo za otroke? Odgovor: Tozadevno nismo dobili še nobenega odgovora. Vprašanje: Kdo je nasvetoval, da prevzameta raketirja Spitali in Blitz delo posredovalca? Odgovor: Nam o tem ni absolutno nič znanega. To je privatna zadeva Lindbergha. Vprašanje: V slučaju, da se posreči Spitaliju in Blitzu, da najdeta otroka, kakšno bo njuno stališče glede državne preiskave? Odgovor: Na to bo odgovoril generalni državni pravdnik. Vprašanje: Ali je strežnica Betty Gow povedala policiji, da je imela sestanek z Johnsonom v nedeljo in pondeljek, in da ji je Johnson telefoniral v torek? Odgovor: Da. Vprašanje: Kje se nahaja Betty Gow sedaj? Odgovor: V hiši Lindbergha. Vprašanje: Ali Betty Gow lahko zapusti hišo, kadar hoče? Odgovor: Ona ni bila aretirana.

Vprašanje: Kako je mogoče banditom priti v dotiko z Lindberghom ali mu poslati sporočilo, ko je vendar vse posestvo obkroženo od policije in je upeljana stroga cenzura? Odgovor: To jim seveda ni mogoče, toda banditi lahko telefonirajo Lindberghu. Vprašanje: Ali je na posestvu kaj zvezne tajne policije? Odgovor: Nobenega moža. Vprašanje: Ali ni resnica, da je nastal nesporazum med državno policijo in med Lindberghom? Odgovor: Jaz ne vem ničesar o tem. Vprašanje: Zakaj ni bila policija obveščena, ko je Lindbergh se začel pogajati z banditi? Odgovor: To je privatna zadeva Lindbergha. Vprašanje: Ali ni Lindbergh izjavil obžalovanje, ker je državna policija upeljala tako nerodno preiskavo? Odgovor: To ni pošteno vprašanje. Vprašanje: Kaj ne, da je resnica, da so osebe, ki so otroka odpeljale, znane policiji? Odgovor: Mi ne vemo za nikogar.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

V Johnstown, Penna., se je obesil rojak Frank Bartol. Pred dvema letoma ga je neka ciganka osleparila za dva tisoč dolarjev, in odtedaj se mu je omračil um. Bartol je ciganki potožil, da je bolan na želodcu. Dala mu je poseben nasvet in rekla, naj vpričo nje zašije vse svoje prihranke ter naj pas nosi na sebi mesec dni, pa bo ozdravel. Ciganka je pas naglo zamenjala, in ko je Bartol pogledal vanj, je dobil v njem le šop papirja. Od onega časa se je Bartol zelo čudno obnašal.

V McKees Rocks, Pa., je preminul rojak Frank Sandok, star 54 let. Doma je bil iz Kapele pri Brežicah. V Ameriki je bival nad 20 let. Zapušča vdovo Barbaro in štiri otroke.

V Johnstown, Penna., je preminul rojak John Miklavčič, star 23 let in rojen tu. Pobrala ga je pljučnica. Bil je glavna opora svojih staršev, ki jih zapušča.

Iz Norande, Kanada, se poroča, da je umrl tam Karl Arko, doma iz Brega pri Ribnici.

V Los Angeles, California, je umrl Peter Bukovac, star 45 let, član SNPJ. Zapušča soprogo in več sorodnikov.

—o—

Kdo je zvit?

Kdor si želi privoščiti par ur prijetne zabave, naj pride v nedeljo zvečer v Slovenski Narodni Dom na St. Clair Ave., ko priredi društvo Orel krasno igro "Skapinove zvijače." Igra ima tri dejanja. Vstopnice so v predprodaji pri Mrs. Kushlan v S. N. Domu. Vstopnina k tej sijajni predstavi je zelo nizka. Na programu so pa tudi umetni plesi, ki jih bo proizavajal odlični rojak Mr. Ilc in mala Jean Živoder, ki je nastopala že po večjih gledališčih in povsod žela velike uspehe. Obenem bosta zabavili občinstvo dobro poznani sestri Koporc, med odmori pa vam bodo prihajali na uho najlepši akordi godbe pod vodstvm Tom Oblaka. Torej vsi v nedeljo 13. marca v veliko dvorano S. N. Doma.

Smrtna kosa

Včeraj zjutraj je preminul v mestni bolnici Drago Žifko, star 55 let, rodom Hrvat. V Ameriki je bival 29 let. Ranjki je bil član društva Mir št. 142 S. N. P. J. Tu zapušča žalujočo soprogo Helen, sina Vincenca in hčer Katarino Bolden, v starem kraju pa brata in sestro. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj iz hiše žalosti na 15921 Saranac Rd. na pokopališče sv. Pavla pod vodstvom August F. Svetek. Bodi mu mirna ameriška zemlja!

Listnica uredništva

"Odgovor na odgovor," Lorain, O.—Ne bomo priobčili, ker je bilo raznih komentarjev glede "Nekaj pojasnila in resnice" že itak preveč.

H. K., Collinwood. — Stvar smo pregledali, toda ni za dnevnik. Pripravnejše bi bilo za kak mesečnik.

N. S., Greenwood, Wis.—Tista pravljica je že stara in vsakemu znana, ne bi imelo pomena ponavljati jo. Pošljite raje kak dopis o tamkajšnjem življenju naših rojakov.

Lepe razglednice

V knjigarni Jos. Grdina, 6121 St. Clair Ave. dobite te dni izvanredno lepo izbero razglednic za veliko noč, direktno importiranih iz domovine. Rojakom priporočamo.

Družini Lindbergh in Morrow sta znali, da bo mali Lindbergh ugrabljen

Hopewell, New Jersey, 7. marca. Splošna ljudska govorica je, da se prihod dogodkov že naprej čuti. Bilo je neke deževne sobote pred dobrim letom, ko je sedaj pokojni senator Dwight Morrow, oče soproge Lindbergha, sklical člane svoje družine, med njimi tudi Lindbergha in njegovo ženo, v svojo rezidenco v Englewoodu. Pri tem je senator Morrow omenil, da je prav mogoče, da bo mali Lindbergh nekega dne ugrabljen in odpeljan. Ravno predno se je Lindbergh s svojo ženo podal na zrakoplovno potovanje okoli sveta, je senator Morrow izjavil, da daje samotna hiša Lindbergha v Sourland gorovju izvrstno priliko banditom za odpeljavo otroka. Toda Lindbergh se je samo smejal temu šaljivo in odgovoril: "Par dobrih psov pri hiši, bo pregnalo vse bandite." In čudno naključje je hotelo, da na večer, ko je bil sinko Lindbergh ugrabljen, hišni pes Sealyham, ni bil doma. Lotila se ga je neka čudna bolezen in v soboto prej so ga odpeljali v Princeton. Edini pes, ki je ostal pri hiši, je bil mali belo-črni fox terrier, s katerim se je mali Lindbergh rad igral. Dejstvo, da sicer stražni pes "Acouche" kot ga kličejo, ni lajal, ko so se priplazili banditi, da odpeljejo otroka, ni začudilo Lindberghove. Kajti psiček je bil jako prijazen in pohleven, in je menda celo lizal noge banditom. Na vse to je mislila v teh dnevih Mrs. Lindbergh, ko hodi žalostno po hiši iz sobe v sobo in išče zgubljenega sinka edinca.

—o—

Aristide Briand

Paris, 7. marca. Aristide Briand, znameniti francoski državnik in "apostol miru," je danes popoldne ob 1:30 umrl. Briand je bil star 69 let in je bil še pred kratkim zunanji minister Francije. Bil je eden najbolj priljubljenih francoskih državnikov.

Naši dolgovi

Okraj Cuyahoga dolguje vsega skupaj $289,873,000, in je torej danes za osem milijonov dolarjev manjši kot v istem času lanskega leta. Dolg mesta Cleveland se je pa v zadnjem letu zvišal in znaša danes $129,973,000. Mesto Euclid ima $5,536,207 dolga, Bedford $996,194 in Maple Heights pa $2,945,449.

Potna znamenja

Na vseh javnih cestah države Ohio polagajo te dni nova znamenja za pota in ceste. Kdor je znal stare številke in znamenja potov in cest v Ohio, naj jih kar hitro pozabi, ker bodo pota zanaprej vse drugače zaznamovana. Tudi stare mape ne bodo več veljavne. Novi sistem, ki bo dovršen v sredo, je mnogo boljši in bolj priprost.

Izplačana podpora

Iz izvestja Hrvatske Bratske Zajednice za leto 1931 je razvideti, da je omenjena bratska zajednica izplačala tekom leta 1931 povprečno $18.90 na člana, dočim je Slovenska Dobrodelna Zveza plačala povprečno $10.50 v istem času.

Popravek

Ime mrtvega rojaka, katerega truplo so pripeljali v nedeljo iz Detroita, je bilo Andrej Jarc, in ne Janc, kot je bilo poročano.

* Pridelek pšenice v Argentini bo letos znatno manjši.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto $5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00; četrt leta $1.75
Za Evropo celo leto $7.00, pol leta $3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. HEnderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 56, Tue., March 8th, 1932

Glede mestnega dela

Glede mestnega dela, najsibo to delo v uradih ali pa navadno delo, je treba ponovno povdarjati, da morajo imeti ljudje potrpežljivost. Ako vi pridete v hišo, katere se ni očistilo 16 let ,tedaj vas bo vzelo precej časa, da boste priredili hišo udobno za stanovanje. Tako je tudi z županom Millerjem in njegovimi direktorji. Najprvo se morajo vživeti v razmere, skrbno pregledati in dognati vse, zlasti v današnjih dneh, ko denarja tako primanjkuje. Ničesar ne boste dosegli, ako neprestano vprašujete na vseh koncih in krajih.

Vodstvo 23. varde je šlo v tej zadevi do skrajnosti, in pomagalo se je v mnogih slučajih tudi stanovalcem drugih vard. Registrirali smo imena in naslove kakih 2,000 naših ljudi ter vzeli v naznanje tudi druge podrobnosti. Dela se bodo oddajala na podlagi tega seznama, in sicer po potrebi, znanju in kot pride klic od mestne vlade. Vsakdo bo obveščen po pošti ali osebno na domu, kadar se ga bo zahtevalo. Mi kot vi, vsi dobro vemo, da je zahteva po delu ogromna, nezaslišana, da se vsem ne more ustreči začasno. Pomnite pa, da bomo neprestano na straži za vas.

Kot sodijo v City Hall, bo vzelo šest mesecev, predno bodo mogli biti demokrati nameščeni v vseh uradih, katere so doslej imeli republikanci. Da pa pride čimprej več ljudi na vrsto za delo, se baš te dni mestna vlada posvetuje, da bi se razdelila razna dela na ta način, da bi ena skupina delavcev delala 30 dni, potem pa zopet prišla na isto delo druga skupina delavcev, tako bi se dala prilika čimveč ljudem priti do dela in zaslužka. Zlasti se to tiče delavcev v parkih. Proti koncu meseca se bo najelo kakih 1,000 sezonskih delavcev v parkih in pri čiščenju mesta, poleg tega pa pri tlakanju in popravah mestnih cest. Delo je za sedem mesecev, in če se ljudje menjajo pri delu vsak mesec bo preskrbljenih vsaj v tem oddelku do 2,000 družin.

Kar mesto ne bo premoglo podeliti del v resnici potrebnim demokratom, to se bo nadomestilo v jeseni po predsedniških volitvah, ko se pričakuje, da se bodo morali republikanci tudi iz okrajnih uradov umakniti, in bodo dobili demokrati kontrolo nad 6,000 deli v Cuyahoga county.

Da vladajo normalni časi, nihče ne bi vpraševal za mestnimi ali okrajnimi deli, toda republikanski režim je pripeljal položaj tako daleč, da danes izučeni delavci in rokodelci prosijo za delo, najsibo kakoršno hoče, samo da je zaslužek zraven. Zato je pa demokratska vlada v toliko hujšem položaju, ker je za vsako mestno delo kar pet ali šest prosilcev, dočim so jih morali pred več leti iskati. In pomisliti je treba, da je med demokrati tudi mnogo Čehov, Poljakov, Slovakov in zastopnikov vseh drugih narodnosti, ki enako z mujo in težavo pritiskajo na voditelje za delo, tako da človek mnogokrat ne ve, kaj bi naredil.

V takem položaju ne moremo svetovati druzega kot potrpežljivosti, obenem se pa ni treba zanašati samo na mestno delo, pač pa iskati tudi drugje, kajti v razmerah, kot so, se prime za vsako delo ob vsakem času. Kot smo omenili, bo vodstvo medtem skrbelo za vas in bo vestno na straži, da dobijo naši ljude poln del svoje zaposljenosti, kot jim gre. Svetujemo vam tudi, da še enkrat preberete vse naše tozadevne članke, katere smo priobčili pretekli petek, soboto in pondeljek, da boste toliko laglje umeli položaj.

Slovenci šele prihajamo k vladi. Pred 17. leti ni bilo med Slovenci še državljanov, in sicer v taki meri, da bi se jih upoštevalo za mestna dela, tekom zadnjih 17 let, pa republikanska vlada niti najmanj ni vpoštevala Slovencev, pač pa vsem drugim dajala prednost. Slovenci pri mestnih delih so bili doslej kot bele vrane, dočim je že v prvih treh tednih demokratske vlade dobilo več Slovencev mestnih del kot prej v več letih skupaj. Prišlo bo še, toda prosimo potrpežljivosti.

Preživeli smo skupaj najhujše čase, borili se skozi drn in strn za končno zmago, in le če bomo tudi v bodoče tako skupaj držali, bomo kaj dosegli. Kdor takoj vrže puško v koruzo, nima poguma dovolj vztrajati, malodušen ne bo nikamor prišel, ničesar dosegel. Le kdor vztraja do konca, bo imel uspeh. Vedimo vsak čas, da je do 5,000 naših ljudi brez dela, in da za vse niti sam Bog ne more dobiti dela, storilo se pa bo do skrajnosti, kar je v človeških močeh, da se ustreže, kolikor našim se pač more. Kot smo rekli, se ne more doseči ničesar, ako neprestano stojite za tem ali onim, v tem ali onem uradu. Popis vseh, ki so se zglasili, je narejen in iz njega se bo oddajalo dela. Vsakdo bo tozadevno po pošti obveščen.

D O P I S I

Cleveland, O. — Ker se mi zdi potrebno, da se malo izve, kako se imajo naši farmerji v Madisonu in Genevi, sem se namenil to malo opisati. Mene ni še nikdar kmetija veselila, ali tako, kakor jo obdelujejo naši farmerji vsako soboto tam doli v Madisonu, tako obdelovanje me pa že veseli. Tako pa že, tako!

Tako nas je povabil v soboto 27. februarja dobro poznani, vedno prijazen in vesel Tony Babič in njegova soproga. Rekel je, da ima še nekaj za obdelat tam na njegovi farmi in kot prijatelju že ne moreš odreči. Šli smo in sicer zvečer, da smo bili bolj gotovi, da nas ne bi Babič res poslal na njive orat ali trte obrezavat. Reči moram, da smo se imeli res prav prijetno, kot dolgo ne tako. Zabava je bila prav domača in prav židane volje smo bili prav do ranega jutra. Povedali so nam, da se imajo tako prijetno vsako soboto, enkrat pri enem, drugič pri drugem. Povedali so nam tudi že, da imajo strah pred pomladjo, ko bo treba začeti drugače, da se zopet pripravijo za drugo zimo in dolge večere.

Prav lepo se zahvalimo Mr. in Mrs. Babič za lepo zabavo in postrežbo. Vrteli smo se pa tudi tako, da še danes ne vem, koliko je bilo muzikantov. Zdelo se mi je, da igrajo eden čez drugega. Tudi govornika smo imeli in sicer našega "ljubljanskega strica," Mr. Joseph Plevnika, ki je v iskrenih besedah opisal življenje naših farmerjev. Kako težko so prva leta, dokler mu zemlja ne povrne v pridelkih truda in znoja. Res so trpeli, a danes, v teh časih, so sami svoji gospodarji, ki v miru in veselju uživajo sad svojega truda. Lepo se razumejo med seboj in pomagajo eden drugemu v veselju ali pa v nesreči.

Kakor že omenjeno, so se predzadnjo soboto veselili farmerji pri Babiču. Bilo jih je precej navzočih in sicer: Mr. Beretič, Mr. in Mrs. Kožar, Mr. in Mrs. Koren, Mr. in Mrs. Mah, Mr .in Mrs. Grlica in hčerke, Mr. in Mrs. Mafko, Mr. Tony Mafko, Mr. Al. Mafko, Mr. Lipold, Mrs. Fidel, Mr. Ludvik Gustinčič, Mr. in Mrs. Košiček, Hace mlajši, Pintar's mlajši in več drugih, nekaj celo iz Painesville. Iz naše bele Ljubljane so pa bili: Mr. in Mrs. F. Svetek, Mr. in Mrs. Plevnik, Mrs. M. Molk.

Če bo kdo izmed vas, cenjeni čitatelji, tako srečen, da bo povabljen v to veselo družbo, naj nikar ne odreče. Odzove naj se vabilu, kjer se bo tako dobro imel, da ne bo zlepa pozabil. Tudi nam bo ostal ta večer v prijetnem spominu, kakor tudi vsi, s katerimi smo se spoznali. Lepo pozdravljamo vesele slovenske farmerje v Genevi in Madison, O. **Eden navzočih.**

Cleveland (Newburg), O. — Čeprav ima Slovenska ženska Zveza svoje glasilo pod imenom "Zarja," v katerem si dopisujemo in razgovarjamo o načrtih in napredku, pa je tudi potrebno, da pišemo o tem včasih v kakem drugem listu. Glasilo bero navadno samo članice, ostale žene in dekleta pa mogoče še nič ne vedo o Slovenski ženski Zvezi. Ker imamo sedaj ravno kampanjo za nove članice, prosim uredništvo Ameriške Domovine za nekoliko prostora, ker vem, da je ta list najbolj razširjen in tudi najbolj upoštevan.

Slovenska ženska Zveza je ustanovljena z namenom, da bi združila vse slovenske žene in dekleta, da bi delovale skupno, najsibo v narodnem, ali v drugih ozirih. Da bi s tem povzdignile in oživele našo narodno zavest, če nočemo, da bomo živi pokopani med druge, ki se trudijo, da si ohranijo simbol svojega naroda. Zato moramo stopiti skupaj tudi slovenske žene in dekleta. Slovenska ženska Zveza ima še veliko dela, predno bo dosegla svoj namen, zato potrebuje še veliko dobrih, vernih žen in deklet. Naši katoliški domovi se rušijo, ker se nauki sv. vere zametujejo in simbol slovenski se potaplja. Le s pomočjo organizacije bomo ostali še na površju.

Na tem mestu moram dati čast in hvalo našemu narodnemu možu, Mr. Anton Grdini, za njegov članek v "Zarji," ki je bil res lep in spodbuden. Upam, da bo prišel Mr. Grdina 8. maja v Newburg, ko bo naša podružnica priredila nekaj narodnega. Videli boste tam prave slovenske matere in dekleta v lepi narodni noši. Vsak bo odnesel lep spomin v srcu iz te slavnosti, ki bo prva tega značaja v naši naselbini. Torej ne pozabite tega dne.

Apeliram na vse, katere še niste pri Slovenski ženski Zvezi, da takoj pristopite in ne odlašate. Vem, da so slabi časi, da se tudi 25 centov težko plača. Toda z dobro voljo se vse naredi. Vse tiste, ki mislite pristopiti, vabim, da pridejo na sejo v sredo 9. marca v šolske prostore po cerkvenem opravilu. Vem, da so naše agitatorice pridno na delu, pa je vendar še dosti takih, ki niso bile obiskane. Pridite tudi ve, vas bomo še toliko bolj vesele, ker ni bilo nič dela z vami.

Naznanim vam tudi, da so vstopnice zgotovljene za materinski dan, da jih boste na seji že lahko dobile. Prosim, da se udeležite seje vse, ker imamo veliko za urediti. Vsaka naj pove svoje mnenje, saj zato pa pridemo skupaj, da se pogovorimo. Sestrski pozdrav,

Mrs. Kic.

Euclid, O. — V našem Euclidu smo na delu s polno paro, pa ne v tovarnah pri zaslužku, pač pa za napredek naselbine v splošnem. Imeli smo namreč sejo našega Jugoslovanskega progresivnega kluba, ki je bila precej dobro obsikana. Na dnevni red nam je prišlo, kakšno pot bi klub usmeril, da bi prišel do kakega sklepa, kako pomagati bednim, ki so brez zaslužka. Tako smo za enkrat sklenili, da bo Mr. Anton Grdina, ki je tudi član našega kluba, kazal slike iz stare domovine pri Mr. Frank Štrumblu. Preostanek bomo porabili za najbolj potrebne in za nastale mogoče stroške. Vso stvar bo imel naš klub v rokah in bo šel Mr. Grdinatu na roke v vseh ozirih. Za dan prireditve še sedaj ne vemo, pač pa naj javnost pazi na časopise, kjer v kratkem poročamo vso stvar. Potrebni se oglašajo pri našem klubu vedno v večjem številu. Ta imena mi potem pošljemo naprej na pristojno mesto.

Član kluba.

Cleveland, O.—Kar se tiče novega župana, zgleda, da je dobro zaposlen; to je bila menda tudi volja naroda. Seveda, pričakovati se ne more, da bi bilo v treh dneh vse v redu. Vzemimo, na primer hišo, ki je bila zapuščena več let, koliko časa in truda vzame, predno se napravi iz nje udobno stanovanje. In kaj je to primera s tako veliko mestno upravo, kot je mesto Cleveland. Kar se tiče agitacije, je bila precej živahna. Celo taki, ki še niso državljani, so letali okrog in agitirali. Tako je prišel eden do mene. Lepo pozdravi, potem pa začne: "Dajte vsi, kateri imate pravico, pomagati, da se postavi republikance v pokoj, ki so nam že toliko gorja prizadjali!" Rekel sem mu: "Hvala, France, da se tudi ti toliko trudiš! Mi bomo že storili svojo dolžnost!"

Čudno se mi je zdelo, zakaj unije tako hirajo, toda vidi se, kakšni so delavski prijatelji, če imajo zaupanje v take, kot je Morgan. Najbolje bi bilo, da postavijo Rockefellerja, Mellona in Forda v unijski urad, sami pa lepo doma čakajo, da se kako delo odpre.

Tudi jaz sem dobil na ogled "Pamet," pa jo žalibog nisem takoj spravil. Sedaj mi piše prijatelj iz daljne države Utah, naj mu pošljem en iztis, da bo videl, kakšno "pamet" imamo v Clevelandu. Toda ne morem mu ustreči, ker kdor jo ima, jo skrbno hrani in je ne da od sebe. Jaz bi svetoval, da bi se tisto "Pamet" ponatisnilo, če ni ponatis prepovedan, da bi jo še vsak dobil, kdor jo ni. Priporočal bi tudi delegatom SSPZ, da bi se v juniju v Pittsburghu toliko zadinili, da bi imeli tudi za naše glasilno novo metlo. **L. K.**

DRUŠTVO KRAS ŠT. 8 S. D. Z. IN TAJNIK

Prosim cenjeno uredništvo nekoliko prostora v Vašem listu. Ne bom pisal o političnih razmerah, ker jih je že tako polna mera, zraven pa ker ne spadam v omenjeno skupino, dasi lahko kaj enakega ali še celo boljšega opišem. Seveda, veliko bi se dalo pisarit ravno o naši naselbini v Euclid, O., ali za sedaj ne bom, ker imam drugega preveč in se bom prihodnjič kaj oglasil. Torej za sedaj imam na programu samo naše društvo Kras in našo organizacijo Slovensko Dobrodelno Zvezo. Kar sem opazil zadnji dve društveni seji našega društva Kras št. 8. S. D. Z., mi nič kaj preveč ne ugaja iz razloga tega, ker je bila velika kritizacija proti tajniku, ker živi v Euclid, O. Da je tajnik preveč oddaljen in vse tako naprej. Ker pa vidim, da imamo pred nami veliko večja dobra dela za korist društvu in celo celi Zvezi, sem primoran da članstvu vsaj nekoliko raztolmačim stvar. Jaz kot tajnik društva Kras št. 8. SDZ, sem se preselil v Euclid, O. v septembru mesecu. Tajništvo sem držal še vedno in še bolj strogo kakor pa ko sem živel na Holmes Ave. Prišle so volitve v decembru in ste me še ponovno, oziroma v tretjič izvolili za tajnika. Delujem še vedno in strogo v mojem poslovanju. V tem času ni bilo nobene pritožbe, da se je kateremu godila krivira, bodisi zato ali ono.

Pa še vedno se pripravljajo za nekakšen naskok. Jaz ne vidim rad tega, da se kaj enakega godi na sejah, ker lahko preçej skončate. To je pa tako: vi ste gospodarji in ne jaz. Vi lahko meni poveste: odstopi in dobite si kakšnega že vi želite. Jaz sem vaš delavec ali kakor pravimo v stari domovini, jaz sem vaš hlapec in jaz moram iti na vašo besedo in ne vi na mojo. Torej, da se bo vsa ta stvar zaključila, pridite vsi na sejo 11. marca.

Tukaj imamo sedaj razpis velike kampanje za nove člane. Naše društvo šteje čez 500 članov odrastlega oddelka, otrok pa samo 218. Tukaj se vidi, da je še veliko staršev, kateri nimajo še otrok pri naši organizaciji. Torej sedaj je čas, zdravnik je prost, plača ga Zveza. Vstopnina je prosta pri društvu in ravno tako pri Zvezi. Samo zdravniško preiskavo morate napraviti, pa ste član naše dobre in domače organizacije S. D. Z. Zraven tega pa imate še priliko, da zaslužite kak dolar. Nagrada je posebna, torej ako dobite več članov, dobite še posebno nagrado. Posebno bi vas opozarjal na mladino. Gotovo se še spominjate iz stare domovine, kako je oče zapustil svojemu sinu premoženje, ker je bil oče že star ali ga je zadela nesrečna smrt. Ravno tako se moramo mi ozirati na našo mladino, kadar bomo mi starejši umrli ,da bodo naši sinovi in hčere delovale naprej. Sedaj imate veliko priliko, katero nam ponuja naša organizacija in je upati, da jo bomo z dobro voljo vzeli in porabili kakor nam bo mogoče. Res je to, da so slabi časi, ali še slabši bi bili, ako bi kateri naš dobro poznan prijatelj umrl in bi bil brez vsakega društva. Pomniti moramo le to, kako se poslovimo zjutraj, ko gremo na delo, ali gledat, kje bi kakšno delo dobili, pa enega ali drugega zadene nesreča. Tisti čas se hitro spomni nazaj: "Zakaj nisem tisti čas pristopil v društvo Kras št. 8 in bi sedaj vsaj nekoliko lažje vse potrpel in prenesel!" Ali vse prepozno. Nesreča nikoli ne počiva in ravno tako tudi smrt ne. Še sedaj se spominjam tistega leta, ko smo napravili veliko kampanjo, katero je začelo društvo Kras. Še sedaj mi je veliko število članstva hvaležno ko sem jim vpisal v naše društvo Kras. Nič se ne bojim iti po cesti, da bi me kateri napadel, češ "ta me je naflikal." Pri naši organizaciji se ni treba prav nič lagati, le po pravici povejte kakor sem jaz omenjeno kampanjo. Staršem bi pa posebno priporočal za vaše otroke, kateri so že čez 16. leto stari, da jih vpišejo v 20-letno zavarovalnino, katera je prav priporočljiva. Seveda ,starejše kakor smo mi, pa

Če verjamete al' pa ne.

Zadnjič enkrat sem poslušal pevske vaje mladinskega odseka pevskega društva Zvon. Z vso dušo sem užival te lepe, čiste glasove naših mladcev, ki so zapeli našo lepo pesem s svojimi srebrnimi glasovi tako lepo, tako ljubko. . .

Seve, poslušal sem jih od spodaj navzgor, to je, jaz sem dirigiral ohajčanu spodaj pri bari, med tem, ko je prijatelj Primož dirigiral pevcem. Med menoj in med Primožem je bila samo ta razlika, da sem jaz imel užitek od njegovega dirigiranja, on pa ne od mojega, torej sem bil jaz za eno točko naprej.

Domov grede sem se spomnil na dogodek iz mojih mladih let, ko sem imel jaz prvo pevsko vajo pod strogim učiteljem petja, g. Engelbert Ganglom. Na dogodek bi bil gotovo pozabil, da me niso spomnili nanj Newburški mladini in ga bom tukajle zapisal, da boste vedeli, da sem svoje čase tudi jaz pel in celo po notah, da ne bo kakšna čitateljica mislila, da sem res tak zarobljenec, kot bi se na prvi pogled sodilo.

Prvi pouk v petju sem dobil na Meniševski gmajni in sicer takoj, ko sem dobil diplomo za hišnega pastirja. Navadno smo pasli skupaj: Kranjč Lojze, Vidmarčkov Andrejc in jaz. Kmalu smo ugotovili, da se naši glasovi lepo skupaj vzamejo in nas je bilo popolnoma dovolj za en pevski zbor. Andrejc je pel naprej, jaz sem pel počez, Lojze pa bas. Slišati nas bi morali, kako smo jo urezali gori čez Kemlak! Peli smo vedno, razun če smo gonili "svinjko," ali če smo kradli krompir na Meniševskih njivah. Najbolj smo pa peli zvečer, kadar smo gnali zvečer domov in smo se držali za rame, da smo se bolje po fantovsko postavili. Vmes so pa potrkavali kravji zvonci, sem pa tja se je oglasil v baritonu tudi kak junec, da je bila vaška idila popolnejša.

Ko sem dovršil vso pastirsko univerzo, me je potegnila nesrečna usoda za lase in me poslala v ljubljanske šole, da se bom izšolal za gospoda, da bom, ko dorastem, jedel bel kruh in da se bom vozil v kočiji. Kako so mi utepavali v ljubljanskih šolah nepotrebne stvari v glavo, je postranska stvar, ampak povedati hočem, kako je bilo pri prvi pevski skušnji v Ljubljani.

Prišel sem v tretji razred ljudske šole. Povedalo se nam je, da bomo imeli dvakrat na teden po šolskem pouku tudi petje in sicer cel razred skupaj. In res, takoj prvi torek popoldne stopi v šolsko sobo g. Gangl, ki je bil takrat učitelj na učiteljišču, petje je pa poučeval tudi po drugih šolah. Seboj je prinesel gosli in ko nam je parkrat zapel naprej s spremljevanjem gosli neko pesem (ne vem, ali je bila "Stoji učilna zidana," ali je bila "Pod lipo domačo"), nam je ukazal, naj zapojemo vsi skupaj. Pa smo jo urezali, da je šlo kar skozi ušesa. Se reče, meni se petje ni prav nič dopadlo, ker smo vsi peli v enem glasu. Veliko lepše se mi je zdelo, kot smo peli doma, da je eden pel naprej, drugi čez in tretji bas. Zato sklenem, da to petje nekoliko poveličam, da bo petje, kakor se šika, pa jo sredi pesmi udarim "počez," kolikor sem imel moči v mladem grlu. Meni se je že pri prvem glasu zdelo neznansko lepo, pa kaj ko ima vsako uho svoj posluh! Komaj sem jo dobro urezal počez, že zamahne g. Gangl z lokom in nas ustavi.

"Kdo pa cvili tukaj vmes?" strogo vpraša in stopi med klopi. Vse tiho. Mene gotovo ne misli, saj nisem cvilil, ampak lepo zapel, da se mi je kar fletno zdelo. Pride blizu mene in še enkrat vpraša: "Kdo se je spakoval? Od tukajle nekje je prišlo." Takrat pa pokaže name moj sosed, ljubljanska srajca, in reče: "Jaka Debevec, sem ga dobro slišal!!" G. Gangl strogo reče: "Po petju ostaneš eno uro tukaj, da boš vedel drugič zijat!"

"Na, pa sem jo staknil!" si mislim. In takrat so v mojih očeh ljubljanski učitelji izgubili vse moje spoštovanje in sem jih presodil, da se prav malo razumejo na petje. Tisto uro sem prestal, ampak od tistega časa sem pustil Ljubljančanom, naj pojo po svoje, kakor vedo in znajo, ker niso hoteli imeti lepega petja. Pripomnim tudi še to, da s tisto ljubljansko srajco, ki je s prstom pokazala name, sva se zmenila takoj drugi dan po šoli tam za Ljubljanico in je svečano prisegel, da je moj glas najlepši v celi Ljubljani.

v navadno zavarovalnino.

Imam še eno točko, katera je prav imenitna za celo članstvo. To je že v tretje leto, ko vas prosim za vaše naslove, toda jih imam vedno manj. Sedaj bi vsak član dobil račune za leto 1931, katere ima gl. tajnik že pripravljene za nas. Toda kam naj jih pošlje, ko nimamo naslovov. Koliko preglavice imajo pa društveni tajniki in tajnice. Torej meseca marca dajte v vplačilno knjižico naslov; imate še mali listek od decembra, ako jih niste še izgubili. Pa ni treba posebnih stroškov delati za papir. Kar je, vse je dobro, samo da je naslov.

Potem pa še to: v marcu mesecu ne bom jemal asesmenta brez knjižic. To pa zato, ker moram vsak mesec nositi okoli 20-30 knjižic sem in tja. Bi vam rekel, da dajte bolj redno plačavat svoj asesment.

Torej še enkrat vas opozarjam, da ne boste pozabili na veliko kampanjo in se udeležili v velikem številu seje, katera se vrši v petek 11. marca ob 7. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vsem članom pa bratski pozdrav!

Louis Opara, tajnik,
664 Babbitt Rd., Euclid, O.

JADRANSKA PLOVBA

Edina direktna plovba iz Amerike na Jadransko morje in kraje na Dalmatinski obali obdržuje Cosulich parobrodna družba, ki brodari iz New Yorka naravnost v Dubrovnik in Split. S tem se izognete vsem neprilikam carine in prestop vlakov na posameznih postajah evropske celine.

Kadar se vkrcate na moderni, brzi in luksuzni Cosulichev parnik VULCANIA ali SATURNIJA, ki odplujejo iz New Yorka 12. aprila in 29. aprila, je vsa vaša skrb končana. Kadar dospete v staro domovino, boste bratsko in prijateljsko sprejeti, kjer boste čuli svojo domačo govorico in kjer boste našli svoje domače običaje.

Cosulich družba se bo potrudila, da bo v vsem ustregla potnikom in ste lahko zagotovljeni, da boste uživali vse udobnosti in privilegije. Natančneje informacije dobite pri zastopniku Cosulich črte, ali direktno iz glavnega urada na 17 Battery Place, New York, ali 180 W. Washington St., Chicago.

H. AINSLEY HIGHMAN

Mr. H. Ainsley Highman je novoimenovani potniški upravitelj Francoske parobrodne družbe. On je že star delavec v parobrodnih zadevah in dobro izvežban v tem poslu. Med svetovno vojno je bil Mr. Highman uslužben pri parobrodnem oddelku Zed. držav.

ZAPISNIK

šeste redne delničarske seje korporacije Slovenski Delavski Dom, vršeče se dne 19. januarja 1932 v avditoriju S. D. D., 15335 Waterloo Rd., Cleveland, O.

Poročilo tajnika: tajnik Vincent Coff, čita bilančno poročilo zadnjega leta ter podrobneje pojasnjuje dohodke in stroške zadnjega leta, ter končno obče stanje korporacije. Finančno poročilo za leto 1931 je sledeče:

Finančno stanje za leto 1931

VREDNOSTI

Poslopje	$ 86,939.40
Oprema	8,318.90
Zemljišče	15,000.00
Posoda	1,081.08
Dolžniki	1,240.68
Blagajna 31. decembra	7,894.09
Skupaj	$120,474.15

OBVEZNOSTI

Delniška glavnica	$ 49,370.86
Dolg S. N. P. J.	50,000.00
Predplačila na prireditve	90.00
Rezervni sklad	21,013.29
Skupaj	$120,474.15

STROŠKI

Tajnik	$ 410.00
Oskrbnik	1,600.00
Razsvetljava, voda, plin	574.33
Gretje poslopja	324.91
Popravila in potrebščine	330.93
Pisarniške potrebščine	10.59
Razno	135.35
Oglasi in tiskovine	132.75
Perilo	66.51
Zavarovalnina	89.40
Davki na pristojbine	2,034.87
Obresti S. N. P. J.	2,805.00
Potrebščine za snaženje	201.10
Telefon	70.66
Čuvaj pri prireditvah	50.00
Čiščenje dvoran	145.00
Direktorij (1930)	273.00
Na račun dolga S. N. P. J.	2,000.00
*Dobiček	93.48
Skupaj	$ 11,347.88

DOHODKI

Trgovine	$ 1,320.00
Uradi	1,140.00
Avditorium	2,292.80
Spodnja dvorana	1,822.65
Sejne dvorane	999.50
Klubovi prostori	780.00
Razno	38.43
Perilo	178.17
Vplačila na delnice	189.00
Obresti	154.65
Moški odsek S. D. D.	1,550.00
Slovenski Dom	140.62
Oglasi	616.91
Prireditve	75.15
Skupaj	$ 11,347.88

Vincent Coff, tajnik.

Pregled je bil izvršen po nadzornem odboru dne 6. januarja, 1932, ter računi pronajdeni v popolnem redu.
Vid Jančič, predsednik nadzornega odbora; **Vinko Godina**, prvi nadzornik; **Louis Tolar**, drugi nadzornik.

MOŠKI ODSEK

VREDNOSTI

Oprema	$ 355.00
Prometno blago	934.89
Dolžniki	39.31
Blagajna 31. decembra	114.58
Skupaj	$1,443.78

OBVEZNOSTI

Rezervni sklad	$1,329.20
Dobiček	114.58
Skupaj	$1,443.78

STROŠKI

Najemnina S. D. D.	$ 780.00
Oskrbnik	1,164.00
Najemnina shrambe	142.50
Upravni stroški	116.00
Balincanje	88.87
Darovano S. D. D.	1,550.00
Peanut stroj	32.77
Candy	197.74
Tobak, cigare	406.32
Prometno blago	1,046.79
Razno	334.71
*Dobiček	114.58
Skupaj	$5,974.28

DOHODKI

Prometno blago	$5,624.39
Balincanje	346.55
Obresti	3.34
Skupaj	$5,974.28

Frank Jereb, tajnik.

Pregled je bil izvršen po nadzornem odboru S. D. D. dne 6. januarja, 1932, ter pronajden v redu.
Vid Jančič, predsednik nadzornega odbora; **Vinko Godina**, prvi nadzornik; **Louis Tolar**, drugi nadzornik; **Henry Princc**, prvi revizor; **Vincent Coff**, drugi revizor.

ODSEKI S. D. D.

ČITALNICE

Oprema—Knjige, slike	$ 915.00
Blagajna 31. decembra	171.76
Skupaj	$1,086.76

Louis Jelovar, tajnik.

SLOVENSKA ŠOLA

Oprema—Arhiv	$43.10
Blagajna 31. decembra	32.60
Skupaj	$75.70

Vincent Coff, tajnik.

Ženski odseki S. D. D.

STROŠKI

Najemnina S. D. D.	$182.20
Godba	155.00
Jestvine	20.09
Perilo, posoda	51.49
Razno	64.30
Prometno blago	51.30
Skupaj	$524.38

PREMOŽENJE

Blagajna 31. decembra	$412.78
Prometno blago	40.00
Skupaj	$452.78

Mary Rijavec, tajnica.

Josephine Lustig, Jennie Perko, Mary Hrvat, nadzorni odbor.

Dramsko društvo Verovšek

Dohodki	$1,485.86
Skupaj	$1,485.86
Stroški	$1,441.70
Blagajna 31. decembra	44.16
Skupaj	$1,485.86

John Kern, tajnik.

(Društvo poseduje tudi scenerije in arhiva za $1,750.00.)

Nadalje poda tajnik, pismeno poročilo o delovanju direktorija, uslužbencih in odsekih S. D. D., katero se glasi: "Cenjeni delničarji in zastopniki društev, delničarjev Slov. Del. Doma. Iz predloženega finančnega poročila in poslovanja korporacije je izvidno, da je bilo leto 1931 dokaj zadovoljivo za inštitucijo S. D. D. Navzlic visokih obveznosti, do katerih je zavezana potom pogodbe z Slov. Nar. Jednoto. Potom pogodbe z Slov. Nar. Pod. Jednoto je bilo v letu 1931 treba odplačevati na dolg $2,000 S. N. P. J. prvič odkar je bilo posojilo sprejeto, torej je bilo v zadnjem letu poleg drugih upravnih stroškov potreba kriti še nadaljnih $2,000. S. N. P. J. poleg obresti. Korporacija je obveznosti zmagala in poleg tega še naredila par dolarjev čistega preostanka. Da pa je bilo to doseženo, se moramo zahvaliti celokupnemu direktoriju za trezno gospodarstvo. Vsi storjeni koraki so bili tehtno prevdarjeni potom celokupnega direktorija, in v skupnem sporazumu in delu so bile potežkoče premagane. Povdarjati moram, da je bil direktorij v zadnjem letu absolutno složen, razumeli smo drug drugega in v tem sporazumu delali za koristi našega doma. Bilo je potreba podvzeti več drastičnih korakov, gledalo se je tu in tam, kje bi se dalo pridobiti izvanrednih dohodkov za obdržanje ravnotežnosti med stroški in dohodki. Naleteli smo tu in tam na malo kritiko, toda ako se je hotelo kljubovati visokim obveznostim, ni bilo druge poti.

Toda ako so bile obveznosti S. D. D. v tem letu premagane, pa ne smemo iti preko situacije kar mimogrede. Ako si hočemo ustanovo ohraniti, moramo pronajti, ali so dohodki korporacije zadostni za pokrivanje obveznosti poleg drugih upravnih stroškov. Ozrimo se nazaj v preteklost, ker nam je znana kajti prihodnjosti ne moremo vzeti v poštev, ker nam še ni znana in zanjo še nimamo dokazov. Ako vzamemo v poštev zadnjih par let nanašajoč se na redne upravne stroške in poleg še doštejemo svoto, katero je potreba potom pogodbe plačevati na dolg, dobimo rezultat, da so stroški previsoki v očigled z dohodki. Tu imamo dokaz, da je situacija dokaj resna, ter je priporočljivo, da se pri točki obveznosti ustavimo in jo resno vzamemo v poštev.

Kar se tiče dosedanjega sistemo upravništva S. D. D. se mi vidi popolnoma praktičen, ter je dobro upeljan. Morda bi se dalo tu in tam nekaj izpremeniti, toda je pa vprašanje ali bi bilo koristno za institucijo.

V Slov. Del. Domu je imelo v letu 1931-32 organizacij svoje seje in sestanke. Pripomniti moram, da je oskrbnik pohvalno upravljal svoje delo v zadnjem letu, in še več, poleg svojega dela, katerega ima opravljati, je v zadnjem letu omil vse hodnike, čitalniško sobo, sobe zdravniških uradov, sejno dvorano, brivnico in strop spodnje dvorane. S tem delom je oskrbnik prihranil korporaciji par sto dolarjev. To delo je moralo biti storjeno, kajti najemniki so to zahtevali in prostori so bili v resnici potrebni biti osnaženi. Priporočam, da se vsekakor obdrži dosedanjega oskrbnika. Delo, katero mu je bilo odkazano potom direktorija je vsakokrat izpolnil z vsem zadovoljstvom. Plača oskrbnika vsekakor ni precejšnja $110 mesečno in to za delo dveh oseb. Ako poznamo delo od blizu, ni nikakor tako lahko delo, kakor si ga morda nekdo predstavlja.

Slov. Del. Dom ima tudi svoje odseke in ti so: "Ženski odsek," kateri je v veliko korist in pomoč domu. Odsek prireja veselice in ne v korist svoje blagajne, pač pa samo zato, da se s plačano najemnino doprinaša dohodkov za dom. V teh časih prirejanje veselic ni preveč dobičkanosno, toda odsek se v zadnjem letu ni ustrašil tega, prirejal je veselice in na finančni listi pronajdete, da je bilo plačano domu od odseka $182.20 najemnine.

Drugi odsek S. D. D. je čitalnica, katera pa ne more koristiti korporaciji potom denarnih dohodkov, pač pa daje instituciji vpogled, da je delavski dom zgrajen tudi za izobrazbo in ne samo za dobiček ali slično.

Tretji odsek, dramsko društvo "Verovšek," je tudi potrebno korporaciji. S prirejanjem dramskih predstav daje odsek domu lice hrama kulture in poleg zdrave zabave, predstavlja nam v igrah šege in navade ter običaje slovenskega naroda. Odsek v zvezi z prireditvami donaša velikih dohodkov z najemnino, ter si poleg nabavlja tudi potrebne scenerije, kar je v korist vsem organizacijam, katere rabijo oder S. D. D. za prirejanje svojih prireditev. Vsi imenovani odseki vršijo trudapolno, koristno delo za Slovenski Delavski Dom in njihovo delo moramo vsekakor upoštevati, ter jim dati vsega pohvalnega priznanja.

V zadnjem času se je tudi organiziralo — Slovensko šolo — pod okriljem S. D. D., za poučevanje našega jezika tu rojene mladine. Da je bila šola Collinwoodski naselbini resnično potrebna je dokaz to, da se je v šolo vpisalo 165 učencev od starosti 8 do 20 let. Da se z delom šole ni pričelo že preje, je bil zadržek ta, ker ni bilo zato potrebnega denarja. Zadnja delničarska seja je dala sugestijo za organiziranje šole, toda od kje vzeti potrebne finance. Na to vprašanje se je pozabilo. V letu 1931 je bilo nabranih $74.60 prostovoljnih darov in to od privatnikov in društev. Odbor si je nabavil 36 šolskih klopi in drugih potrebnosti upravništva, naročilo se je tudi že iz starega kraja 125 šolskih knjig. Šolnine ni nobene in skusilo se bo tako urediti, da se bo šola sama vzdrževala s prireditvami in sličnim. Dosedanji odbor se je organiziralo izmed petih članov direktorija, ter po prvi redni direktorski seji novega direktorija se bo dodalo k odboru še nadaljnih pet članov izven direktorija.

Poleg že imenovanih odsekov ima S. D. D. tudi takozvani "moški odsek," kateremu so poverjeni klubovi prostori. Kot revizor pri odseku moram vsekakor pohvaliti sedanjega oskrbnika kluba. Svoje delo izvršuje pohvale vredno. Vsa njegova izkazila o prometu so bila skozi celo leto v najboljšem redu. V zadnjem letu, akoravno je bilo na višku brezposelnosti, je promet odseka za čase, kakoršnji so, povsem zadovoljiv. Poleg najemnine, katero plačuje odsek, je bilo še darovana domu svota $1,550.00, kar ni malo za te čase, kajti tudi v prejšnjih in to v boljših časih se ni skoraj prekosilo te svote. Da je imel odsek uspeh, se moramo zahvaliti članom, kateri so vsi od predsednika do zadnjega člana bili vedno pripravljeni poprijeti za vsako delo v korist odseka in S. D. D. Omeniti moram, da je bilo še malo tako delavnih predsednikov pri odseku, kakor je bil zadnji Mike Jakin. On je imel vedno koristnih načrtov za odsek, in ne samo to, bil je tudi prvi med delavci, skrbel je za promet kakor bi šlo za njegove lastne koristi, katere so pa bile zanj le delo.

Stem končujem moje poročilo. Ako komu ni kaj jasno glede finančnega poročila ali to in ono glede poslovanja S. D. D. prosim, da stavi vprašanje ter sem pripravljen podati pojasnila. Zahvalim se vam za posluh.

Vincent Coff, tajnik.

Poročilo tajnika se vzame v naznanje.

Poročilo blagajnika: blagajnik John Rožance poroča, o stanju in naložbi blagajne, pravi, da je vselej redno prejemal denar od tajnika S. D. D. Gledal je vedno za koristi korporacije kar tudi za naprej priporoča previdno ravnanje z financo. Na blagajnika je stavljeno vprašanje kje je denar naložen? Pojasni se, da ima S. D. D. naložbe na The North American Trust Co. in Custodian Bank, ter je popolnoma varno naložen. Poročilo se vzame v naznanje.

Poročilo zapisnikarja: zapisnikar Henry Princ, poroča da je vodil zapisnike vseh sej direktorija, in da se razprave direktorija vršile vedno v složnemu redu. Se vzame v naznanje.

Poročilo nadzornega odbora: predsednik nadzornega odbora Vid Jenčič poroča, da je pronašel tajniške in blagajniške knjige vselej v vzornem redu, ter tudi splošno delovanje direktorija je sledilo vedno za koristi korporacije. Priporoča še naprej sistem poslovanja in še večjega složnega delovanja, le tako bo mogoče plačevati obveznosti.

Prvi in drugi nadzornik Vinko Godina in Louis Tolar, se pridružujeta predsednikovem poročilu. Vzeto v naznanje.

Gospodarski odbor: poroča John Hrvat, podrobno o popravilih. Poskusilo se je napraviti tudi boljšo ventilacijo a ker preveč stane se stvar za enkrat opustilo. Najem zemljišča ni izpadlo ugodno za S. D. D. in se vsled tega ponudba ni uveljavila. Drugi član gospodarskega odbora Andy Pirnat, se izrazi da se je vedno pravilno delalo in varčevalo. Direktor Rudolf Perdan poroča, da se je vselej vdeležil seje izvzemši treh, ker je bil odsoten izven mesta. Pomagal vedno po možnosti z dobrimi nasveti ter vedno bil na razpolago za vsako delo. Direktorji: Louis Kaferle, Andy Božič in John Gorjanc poročajo, da je deloval direktorij v mirni harmoniji skozi celo leto. Skušalo se je vedno vse najboljše za koristi S. D. D.

Delničar Anton Vehovec, stavi predlog da se poročila sprejmejo in se da celokupnemu direktoriju popolno zaupnico. Predlog sprejet enoglasno.

Poročila odsekov S. D. D.: Za "Moški odsek" poroča predsednik Mike Jakin, pravi da kljub slabim razmeram je odsek vse eno dobro napredoval. Sprejme se predlog da se ne poroča o odseku v detaljih. Tajnik odseka Frank Jereb, čita bilančno poročilo *(glej celokupno poročilo korporacije)*.

(Dalje prihodnjič.)

POSLOVENIL DR. A. R.:

CARSKI SEL

UVOD

Francoski pisatelj Jules Verne (izg. Žul Vern), ki se je rodil leta 1828 v Nantesu, je znan po vsem svetu po svojih takozvanih prirodoznanstvenih povestih, v katerih vodi bravca po izrednih, toda znanstveno utemeljenih potih na mesec, okoli meseca, v sredino zemlje, 20,000 milj globoko v morje, po ledu okrog severnega tečaja itd. Njegova posebna vrlina je v tem, da bogate zaklade znanosti spretno združuje s pesniško domišljijo in neveščega bravca lahkotno seznanja s prirodoslovnimi vprašanji. Izmed njegovih številnih potopisnih povesti so nekatere že poslovenjene, na primer: "V 80 dneh okoli sveta," "Pet tednov v zrakoplovu" in druge. Naša povest "Carski sel" je prevod Verneovega "Mihaela Strogova," ki je prvič izšel leta 1876.

Ker je na tisoče naših vojakov videlo te kraje, kjer se je vršila ta povest tedaj, ko še ni bilo sibirske železnice, jih bo gotovo zelo zanimala. Junak povesti, Mihael Strogov, je vzor moške zvestobe v službi, zgled ljubezni do domovine, kateri podreja celo vso žarko ljubezen do svoje sive matere. In vmes se plete njegovo plemenito nagnjene do uboge mladenke, ki zapuščena koprni po svojem očetu v prognanstvu.

Ker je ta lepa ljudska povest že prevedena skoro na vse jezike velikih narodov, naj jo zve še naše slovensko ljudstvo.

Prevajavec.

PRVO POGLAVJE

Slavnost v Novi palači

Veličanstvo, nova brzojavka."

"Odkod?"

"Iz Tomska."

"Onstran mesta je žica prekinjena?"

"Da, od včeraj."

"General, brzojavi vsako uro v Tomsk in mi takoj sporoči vsak odgovor!"

"Da, Veličanstvo," je odgovoril general Kisov.

Bilo je nekako ob dveh zjutraj. Slavnost v Novi palači je dosegla višek sijaja.

Dve polkovni godbi sta igrali najlepše polke, mazurke, valčke in četvorke. Vedno nove dvojice plesavcev in plesavk so prihajale v sijajno opremljene dvorane.

Dvorni maršal je imel zelo kočljivo nalogo. Pomagali so mu sami veliki knezi in njih pobočniki, dvorniki in dvorni častniki ter vodili plesno prireditev. Z bleščečimi demanti nakičene velike kneginje in slavnostno oblečene dvorjanke so se kosale z ženami vojaških in drugih dostojanstvenikov. Ko je godba zaigrala narodni ples, tedaj so dolge, s čipkami prepretene obleke in z odlikovanji posejani kroji v svitu nebrojnih lestencev nudili naravnost očarujoč prizor.

Velika dvorana najlepša izmed vseh, kar jih je v Novi palači, je bila povsem primerna družbi visokih oseb in razkošno nakičenih žen. Bogato pozlačeni, nekoliko pobledeli strop je bil kakor posut s samimi svetlimi zvezdami. Zastori in ponosno nagubane zavese in brokata so se prelivale v toplih rdečih barvah, ki so se lomile na ostrejših robovih težkega blaga.

Skozi velika, v polkrogu obokana okna dvorane je svetloba prodirala v temno noč, ki je že nekaj ur zagrinjala svetlo palačo. Dva gosta, ki nista plesala, sta stala ob oknu in motrila nerazločne zvonike, ki so na nebu risali velikanske sence. Spodaj na dvorišču so po kamnitih ploščah korakale številne straže s puško na rami. Njihovi koraki so bili morda bolj umerjeni kakor pa kretnje plesavcev, ki so se vrteli po tlaku svetlih dvoran. Zdaj pa zdaj se je začul klic, ki se je ponavljal od straže do straže, ali pa čisti glas trobente, ki se je z godbo zlival v prijetno soglasje.

Še niže doli se je v utripajoči svetlobi nekaterih ognjev lesketala voda reke, ki je pljuskala ob obrežje. Na njej so se prikazovale velike, temne podobe. Bile so ladje, ki so plavale po reki navzdol.

Glavna oseba plesa, ki je priredila slavnost in ki jo je general Kisov nazival Veličanstvo, je bila v preprosti častniški obleki gardnih lovcev. Videlo se je, da mož ni maral zunanjega bleska. Zato je bil njegov kroj v ostrem nasprotju s krasnimi oblekami, ki so se gnetle okoli njega.

Ta mož visoke rasti, prijaznega obraza, mirnih potez, toda nekoliko nagubanega čela, je stopal od skupine do skupine. Govoril je malo. Videlo se je celo, da le površno posluša bodisi vesele opazke mladih ljudi, bodisi resnejše besede visokih dostojanstvenikov in poslancev, ki so na njegovem dvoru zastopali evropske države. Dvema ali trem teh bistrovidnih mož se je zdelo, da so na obrazu gostitelja opazili nekakšen nemir. Toda nihče izmed njih bi se ne bil drznil vprašati, kaj ga skrbi. Zakaj jasno je bilo, da častnik gardnih lovcev ni hotel vznemirjati veselih gostov. Ker je bil skoraj ves svet navajen, da ga sluša celo v mislih, se radost plesavcev ni prekinila niti za trenutek.

General Kisov je medtem pričakoval dovoljenja, da odide. Toda častnik je molčal. Prečital je iz Tomska došlo brzojavko in čelo se mu je zmračilo še bolj. Nehote je segel po ročaju meča. Nato je vzdignil roko in si je za trenutek pokril oči, kakor bi iskal teme zato, da bolje vidi vase.

Peljal je generala Kisova k oknu in dejal:

"Od včeraj smo torej brez zveze z velikim knezom, mojim bratom?"

"Da, Veličanstvo, in bojim se, da brzojavke kmalu ne bodo mogle niti čez sibirsko mejo."

"Toda čete v amurski, jakutski in zabajkalski pokrajini so dobile povelje, naj nemudoma odkorakajo proti Irkutsku?"

"Povelje je bilo oddano z zadnjo brzojavko, ki smo jo mogli poslati onstran Bajkalskega jezera."

"Z jenisejsko, omsko, semipalatinsko in tobolsko pokrajino smo pa od začetka vpada še vedno v neposredni zvezi?"

"Da, Veličanstvo. Naše brzojavke prihajajo tja in v tem trenutku je gotovo, da Tatari še niso prekoračili Irtiša in Oba."

"In o izdajavcu Ivanu Ogarevu ni nobene vesti?"

"Nobene," je odgovoril general Kisov. "Policijski načelnik ne ve, je li prekoračil mejo ali ne."

"Njegov popis pošlji takoj v Nižnji Novgorod, Perm, Jekaterinburg, Kamišlov, Tjumen, Išim, Omsk, Jelanskoje, Kolivan, Tomsk, sploh vsem postajam, ki jim je še mogoče brzojaviti."

"Povelje Vašega Veličanstva izvršim takoj," je odgovoril general Kisov.

"O vsem tem nobene besede!"

General Kisov se je priklonil z nemim znamenjem vdanega spoštovanja. Nato se je neprisiljeno pomešal med množico in odšel, ne da bi ga bil kdo opazil.

Častnik se je kmalu nato zopet pridružil raznim skupinam, ki so stale tu in tam v dvorani, in na obraz se mu je docela povrnil mir, ki je bil izginil za trenutek.

(Dalje prihodnjič.)

DNEVNE VESTI

Prohibicija je prinesla ključavnice za žepe

Kansas City, Mo., 7. marca. Zvezni sodnik Albert Reeves je odredil, da dobita dva prodajalca žganja posebne vladne ključavnice na svoj zadnji hlačni žep, ker sta v tem žepu nosila okoli žganje in prodajala. Postava pravi, da se mora prostor, kjer se krši prohibicija uradno zapečatiti in zakleniti. Ker je bil v tem slučaju žep corpus delicti, bo vlada sedaj pritrdila ključavnice na žepe kršilcev prohibicije. Oba butlegerja sta vložila priziv.

Pijejo mokro, toda suho pa glasujejo

Columbus, South Dakota, 7. marca. V poslanski zbornici državne postavodaje je bil predlog, da se odpravi državna prohibicijska postava, odklonjen z 56 glasov proti 18. Tekom debate, ki se je vršila pred glasovanjem, je izjavil poslanec Lester Thomas sledeče: "Ako bo vsak postavodajalec volil za ta predlog, s katerim sem jaz že skupaj pil, tedaj bo sprejet s tričetrtinsko večino. Zakaj ne glasujete, ako radi pijete? Vi nimate poguma pokazati svoje prepričanje."

Policija prijela bandita pri ropu banke

New Orleans, 7. marca. Alfred Oliver, ki ima na vesti že več bančnih ropov, je bil danes prijet od policije v tem mestu, ko je ropal v podružnici Interstate Banking Co.

Brezposelni delavec si je vzel življenje

Boyerstown, Penna., 7. marca. Morris Weidner, star 54 let, se je v podstrešju svojega stanovanja obesil. Truplo je dobila njegova žena. Radi brezposelnosti je mož obupal. Zapušča tri otroke.

* Kapitalist Guggenheim iz New Yorka je zapustil $12,190,000.

Jugoslaviji grozi štrajk operatorjev

Belgrad, 7. marca. Lastniki gledališč s premikajočimi slikami v Jugoslaviji so poslali vladi manifest, v katerem pravijo, da bodo zaprli vsa gledališča po vsej kraljevini, ako ne umakne svojega strogega ukaza glede slike gledališč. Ta ukaz pravi, da se smejo proizvajati v gledališčih le take tujezemske slike, ki so etičnega ali umetniškega pomena, in da se mora v vsakem gledališču vselej kazati pri vsaki predstavi najmanj ena slika, ki je bila narejena v Jugoslaviji.

Župan aretiran radi kršenja prohibicije

Muncie, Indiana, 7. marca.—Geo. Dale, znan po svojih bojih zoper prohibicijo in proti Ku Klux Klanu, je bil danes aretiran od zveznih prohibicijskih agentov in obtožen kršenja prohibicijske postave. Tudi več drugih uradnikov je bilo z njim zaeno aretiranih.

Delavci zahtevajo pogon komunistov

Mexico Ciudad, 7. marca. — Zveza unijskih delavcev v republiki Mehiki je sklenila, da pozove vlado, da izžene iz dežele vse komuniste, ker vprizarjajo neprestano poboje in spopade med delavci.

Bivši vojaki imajo prednost pri delu

Lansing, Michigan, 7. marca. Najvišja sodnija države Michigan je odločila, da je popolnoma postavno dajati prednost pri delih onim osebam, ki so služile prej v armadi. Obenem je pa najvišja sodnija izjavila, da podjetniki in mestne ter državne oblasti nimajo pravice zategadelj odsloviti že nameščene delavce in dati njih mesta bivšim vojakom.

Je igral vlogo junaka, da bi dobil denar

Hewitt Minnesota, 7. marca. Tu so zaprli 52 let starega farmarja Clark Millerja, ki je odstranil z železniške proge Great Northwestern železnico eno tračnico, da bi dobil plačilo, ki se v enakih slučajih izplača. Vlak se je pravočasno ustavil, toda kmalu se je dognalo, da je farmar sam pokvaril progo, nakar so ga na mestu zaprli.

Japonska zanika, da bi podjarmila Sibirijo

Tokio, 7. marca. Japonska vlada je danes izjavila, da ni imela nikdar namenov napasti rusko ozemlje v Sibiriji, in ne bo nikdar prestopila sibirske meje, toda Mandžurijo bo branila proti vsakomur.

Elektrika je odpovedala v hiši Lindbergha

Hopewell, New Jersey, 7. marca. Tu je vladala sinoči snežna nevihta s hudim mrazom. Žice, ki vodijo elektriko v hišo Lindbergha, so se tako povesile od teže ledu, da so se potrgale. V hiši je zavladala popolna tema. Posebni elektrikarji so prišli trenutno na lice mesta in popravili škodo.

Japonci pošiljajo nove čete na Kitajsko

Šangaj, 7. marca. Japonska je izkrcala nadaljnih 5000 vojakov na Šangaj fronti, in Kitajci se bojijo, da bo to vojaštvo v ojačenje nameravane ekspedicije proti Nankingu, glavnem mestu Kitajske.

MALI OGLASI

Odda se

front soba za fanta ali dekle, s hrano ali brez. Istotam se odda tudi stanovanje s štirimi sobami. Vpraša se na 6513 Edna Ave. (58)

Ženska

išče delo, zna šivati, vsa ročna dela. Naročila se vzamejo tudi na dom. Vprašajte na 1042 E. 68th St. (56)

Proda se

dobro poznana slaščičarna po zelo nizki ceni. Vprašajte na 13928 St. Clair Ave. (56)

MORSKI RAZBOJNIK

SPISAL

KAPITAN FREDERICK MARRYAT

IZ ANGLEŠČINE PREVEL J. M.

Hawkhurst je izjavil, da je bil že dokaj časa na razbojniški ladji "Avenger," da so ga pa siloma ugrabili na neki drugi ladji ter prisilili, da je proti svoji volji služil, kar more potrditi tudi kapitanov sin, ki stoji tamle in — pri tem je pokazal na Francisca — ki je bil na razbojniški ladji, odkar je začela pleniti. Hawkhurst se je vedno protivil in nasprotoval kapitanu, ki ga pa ni pustil z ladje, ker je bil edini na krovu, ki jo je mogel voditi. Poizkušal se je kapitanu upreti in mu vzeti poveljništvo ladje ter je temu dostikrat nagovarjal mornarje. Ravno v onem času, ko je razbojniška ladja plula v preliv med otoki Kaikos, je bil zaradi sličnega poizkusa zajet in zaprt in to potrdijo lahko vsi možje, kakor tudi kapitanov sin, ako le hočejo. Dalje, da so ga izpustili samo raditega, ker je edini poznal pot skozi preliv in ker so mu grozili, da ga vržejo v morje, ako prav ne vodi ladjo, on pa je potem namenoma zavozil na skolovje. Ker je vedel, da ga hoče kapitan umoriti, je ustrelil Kajna, ko je plaval k obrežju, kakor more izpričati kapitanov sin; ta ga je namreč obdolžil umora in se boril z njim na življenje in smrt, dokler ju niso ločili častniki in mornarji ter ujeli obeh. Seveda nikakor ne pričakuje, da bi Francisco, ki je kapitanov sin, govoril resnico, da reši njega, ker ga je zelo sovražil; že od nekdaj. To sovraštvo se je posebno pokazalo pri napadu ob Magdalenski reki; za ta napad so bili že davno prej naredili načrte. Pri tem so poslali Francisca naprej, da bi se izdal za nesrečnega človeka, ki se je rešil z razbite ladje, ki je pa v resnici imel namen ogledati, kje je plen, da tako mnogo pomore razbojnikom pri napadu. Francisco pa je pri tej priliki pognal kroglo v njegovo ramo, kar dobro vedo vsi ostali razbojniki in česar Francisco ne more tajiti. Nadeja se, da sodišče proti Franciscu uporabi mučilnico, da zve resnico. Na vsak način naj se mu pa ukaže, da govori sedaj.

Ko je Howkhurst nehal govoriti, je nastal za nekoliko minut mučen premor. Dan se je hitro bližal koncu in velik del prostrane dvorane je bil že zelo temen, spredaj pred sodniki pa se je razprostirala medla, svečana in skoraj žalostna svetloba po obrazih divjih in neugnanih morskih razbojnikov. Solnce je zatonilo za gorami gostih, velikanskih oblakov in zlatilo njih robove. Hawkhurst je bil govoril gladko in s poudarkom. Zdelo se je skoraj, da je nekoliko poštenosti v njegovem debelem in sirovem glasu. Ravno prisege, ki jih je tuintam vpletel v govor, ki smo jih pa mi tukaj opustili, so dajale njegovemu govoru neko navidezno odkritosrčnost in verjetnost.

Povedali smo, da je zavladala mučna tišina, ko je prenehal Hawkhurst. Ko so večerne sence hitro izginjale, so začeli navzoči šele prvič čutiti resnost pričujoče žaloigre, v kateri je bilo toliko življenj zavisno od ene same besedice: Kriv! To mučno tišino, to strašno negotovost je naposled zmotilo ihtenje neke ženske, ki je pa zaradi velike teme ni bilo mogoče videti. Jok te ženske — katera ženska bi pač mogla čutiti z usodo teh obupnih mož? — je ganil srca vsem, ki so jo slišali, in je zbudil sočutje in usmiljenost v srcih onih, ki so izražali in čutili do sedaj samo stud proti jetnikom.

Sodnik, pravdniki in porotniki so bili globoko ganjeni. To je oslabilo vpliv, ki so ga naredile Hawkhurstove besede proti mlademu Franciscu. Oči vseh so se sedaj obrnile proti onemu, ki je bil dvakrat obtožen — obtožen ne samo po pravdniku, temveč celo po enem svojih sokrivcev. Vtis, ki so ga zadobili, je bil ugoden. Priznali so, da bi bila njegova zunanjost mogla zbuditi ljubezen vsake ženske. Ko so bile oči vseh obrnjene vanj, se je dosedaj zatemnjeno solnce zopet prikazalo skozi odprtino v oblakih in je posijalo skozi nasproti ležeče okno naravnost nanj in samo nanj, vsi ostali jetniki pa so bili zagrnjeni v kolikor toliko globoko temno senco. Naenkrat je bilo vsem jasno, da so bili njegovi tovariši drzni, toda prostaški lopovi— možje, ki so bili za svojo edino dobro lastnost, namreč svoj pogum, morebiti hvaležni le svojim navadam in telesnim lastnostim ali pa vplivu onih, ki so bili vedno okoli njih. Bili niso nič drugega kakor navadni človeški mesarji; sedaj, ko se je moralo isto izvršiti na njih samih, so prenašali svojo usodo z uporno malomarnostjo — čuvstvo, ki je zelo daleč od pravega poguma. In celo Hawkhurst, najsi bolj zapovedujočega obraza kakor ostali, je bil kljub drznemu obrazu in nagubančenemu čelu videti kakor odličen zločinec. Razen Francisca so vsi jetniki zanemarjali svojo zunanjost, kakor bi se umazanost in nesnažnost beračev družila z divjimi obrazi morilcev.

Francisco pa ni bil samo izjema, temveč tudi lepo nasprotje proti drugim. Ko so obsevali žarki večernega solnca njegovo postavo, je stal pred sodniki vzravnan, najsi ne v popolnem sijaju junaka iz kake povesti, pa vendar gotovo zanimivo in slikovito, oblečen elegantno, dasi ne bogato.

Tiho ihtenje se je slišalo večkrat, kakor ga ne bi bilo moči več zadrževati. Zdelo se je, da to zatoženca vznemirja in ga spominja, kako važna je njegova vloga v tej žaloigri. Njegov obraz je bil bled, toda miren, ponosen in obenem žalosten. Njegove oči so bile svetle, toda ne obrnjene proti sodnikom, temveč daleč proč. Zrl je, kakor bi imel orlovske oči, v krasne žarke zahajajočega solnca, ki so padali nanj skozi okno pred njim.

Naposled se je zaslišal Franciscov glas. Vse v prostrani sodni dvorani je osupnil ta glas. Zvenel je globoko, polno in zvonko kakor glasovi večernega zvona. Ušesa navzočnih poslušalcev so se v globoki tišini komaj nekoliko osvobodila zamolklih, hripavih in divjih glasov Hawkhurstovega govora, ko je zbudil njih zanimanje čisti, srebrni, pa vendar moški glas Franciscov. Porotniki so visoko vzdignili glave, sodniki in navzoči so se pa radovedno obrnili proti jetniku, in celo sodnik sam je dvignil kazalec, da izrazi željo po popolnem miru.

"Mylord in vi gospodje," je začel Francisco, "ko sem bil prvikrat v tem svojem sramotnem položaju, si nisem mislil, da izpregovorim ali zinem tudi eno besedico v svojo obrambo. Oni, ki me je ravnokar obtožil, je priporočal, naj me mučite. Njegova želja se je že izpolnila, zakaj katere muke morejo biti hujše, kakor so one, ko spoznavam, kje sem v tem trenutku? In res, v svojem kratkem, toda žalostnem življenju sem doživel take muke, da sem dostikrat mislil, ali ne bi bil pravi blagoslov zame, ko bi se hitro uničil samega sebe. Toda v zadnjih minutah sem spoznal, da gojim v srcu čuvstva kakor drugi ljudje — da se meni še ne spodobi umreti tako mlademu in tako nepripravljenemu. Zakaj kdo bi brez strahu zapustil ta svet, ko se vzdiguje nad nami tako krasno nebo, ko živi še žensko bitje, ki ima človeka za nedolžnega in ki kaže sočutje za njegovo nesrečo? Da, mylord! Usmiljenje in milost in sočutje še ni izginilo s sveta, in zaraditega čutim, da sem še premlad za smrt. Bog mi odpusti, ker sem mislil, da je že zbežalo upanje — zakaj nikdar ga nisem mogel opaziti pri onih, s katerimi me je združila usoda. Odtod tudi prihaja moja prošnja, ko sem si tolikokrat želel smrti. Sedaj pa naj mi dovoli pravični Bog, ki nas ne bo sodil tukaj, temveč na onem svetu, moč dokazati, da nikakor ne zaslužim sramotne kazni svojih sogrešnikov — ljudi!"

"Mylord, ne poznam raznih postav in tudi ne vem, kako se je braniti. Dovolite mi pa pred vsem zagotovilo, da nisem nikdar plenil, temveč plen vračal oplenjencem; da nisem nikdar moril, temveč sem dostikrat stal med morilčevo roko in njegovo žrtvijo. Zaraditega so me tovariši sovražili in zasramovali in zaraditega je tudi sedaj moje življenje v nevarnosti pred postavami, ki jih nisem nikdar prestopil. Človek, ki je govoril zadnji, vam je dejal, da sem kapitanov sin. Te besede so trditev edinega nepoboljšljivega in najbolj zakrknjenega lupežnika med vsemi, ki sedaj stoje pred vami, pričakujoč obsodbe — trditev človeka, čigar slava, čigar veselje, čigar tolažba je bila prelivanje krvi."

"Mylord, vem iz ust kapitana samega, še preden ga je umoril ta človek, da nisem kapitanov sin. Njegov sin, hvala Bogu, ne! Bil sem pač v zvezi z njim in popolnoma v njegovi moči. Pred smrtjo mi je izročil majhen zavoj, v katerem so pisma, ki pričajo, kdo sem. Toda izgubil sem ta zavoj in bridko sem že občutil njegovo izgubo. Edino dejstvo, ki sem ga mogel zvedeti od onega, ki ga nazivlje mojega očeta, je, da je s svojo lastno roko — da, kruto ubil — mojo mater!"

Tukaj je zmotil Franciscov govor strašen, globok vzdih, ki je pretresel vse poslušalce. Bilo je že skoro popolnoma temno v dvorani in zaraditega je sodnik ukazal prižgati luč, preden nadaljuje toženec svoj zagovor. Nepotrpežljivost in strah sta se polastila vseh navzočnih, dokler niso prinesli luči. Beseda "Tiho!" ki jo je izgovoril sodnik, je hipoma povzročila popolno tišino in jetniku se je ukazalo naj nadaljuje.

In Francisco je zopet povzel besedo ter začel s spomini iz svoje prve mladosti. Pri tem predmetu se je razgrel ter postal bolj zgovoren. Njegovo gibanje je bilo izrazito, ne da bi bilo razburjeno, in bledi in ponižni mladenič se je pri tem polagoma izpremenil v navdušenega, prepričevalnega govornika. V naglici, toda jasno in razločno je popisal vse strašne dogodke svojega življenja. Resnica se je izražala v njegovem obrazu in nedolžnost v njegovih jasnih in izrazitih očeh.

Vsi, ki so ga slišali, so mu verjeli. Komaj je končal, je bilo videti, kakor da hočejo porotniki vstati in izreči sodbo v njegovo korist. Toda sodnik je vstal, nagovoril porotnike ter jim dejal, da je njegova, četudi jako bridka dolžnost, jih opomniti na to, da so slišali sedaj samo trditve, res lepe in prepričevalne trditve, toda brez dokaza.

"Oh," je opomnil Francisco, "katerega človeka morem postaviti semkaj za pričo kakor tele može, ki stoje okoli mene, katerih pričanje pa je neveljavno! Ali morem mrliče poklicati iz groba? Ali morem pričakovati, da oni, ki so bili umorjeni, zopet vstanejo in pričajo o moji nedolžnosti? Ali se morem nadejati, da pride don Cumanos s svojih oddaljenih posestev, da priča meni v prid? Oh, žal da ne ve, v kakšnem položaju sem, sicer bi naravnost prihitel semkaj, da mi pomaga. Ne, ne; ne morem se tudi nadejati, da bi prišla semkaj ona ljubka španska deklica, ko sem jo varoval naposled, da se izpostavi drznim pogledom mnogo stotin ljudi!"

"Tukaj je!" je bil čuti moški klic in sredi gruče ljudi se je naredila pot. V hipu je stopila Klara v spremstvu Edvarda Templemora, ki je bil v svoji popolni uniformi, na prostor, določen za priče. Prihod te deklice, ki je prestrašeno gledala okoli sebe, je zbudil občno pozornost. Kakor hitro si je nekoliko opomogla od strahu, so jo zaprisegli, nato pa je pričala o Franciscovem vedenju iz onega časa, ko je bila jetnica na ladji "Avenger." Pokazala je zavoj, ki je rešil življenje Franciscu in ki je bil sedaj najvažnejši pomoček za njegov zagovor. Povdarjala je njegovo dobrotljivost in velikodušnost, in ko je končala, je vsakdo izmed poslušalcev vprašal samega sebe: "Ali more ta mladenič res biti morski razbojnik in morilec?" In odgovor se je glasil: "To je nemogoče!"

"Mylord," je dejal Edvard Templemore, "prosim dovoljenja, da jetnika nekaj vprašam. Ko sem bil na "Avengerju," tičečem na skalah, sem našel v kabini tole knjigo. Želim ga vprašati, je li ta knjiga njegova, kakor pravi ta mlada gospica?" In Edvard Templemore je pokazal sv. pismo. (Dalje prihodnjič)

MR. FRANK VAVTAR

To je mogoče precej novo ime za clevelandsko slovensko javnost. Umestno pa je, da se osebe, ki med nami delujejo, predstavi javnosti, da jih čim bolj spoznamo.

Mr. Frank Vavtar je pevovodja pevskega društva "Soča," pevskega društva "Adrija" in pevskega društva "Zorislava." Nimam namena poveličevati osebe, na mestu pa je, da seznanim javnost s to osebo potom časopisja, kar ni nič več kot prav. Mr. Frank Vavtar se je rodil v Čatežu na Dolenjskem. Kot 3-letni deček je odšel s svojim starši čez širni ocean. Nastanili so se v Forest City, v premogarskih revirjih, kjer je Frank tudi obiskoval ljudsko šolo. Že v rani mladosti je kazal posebno zanimanje in nadarjenost za petje. Starši, videč dečkovo nadarjenost, so ga v 11. letu dali učit klavirja. V nekaj letih se je že precej izuril v tej glasbi, a zaželel si je še višje izobrazbe, kar je pa seveda zvezano z velikim stroški. Zato se odloči, da gre tudi on v premogorove, da si nekoliko tudi sam prisluži in tako olajša stroške svojih staršev. Po osmih letih pridnega učenja na klavir, se prične učiti tudi igranja na orglje. Učne vaje mu je dajal F. J. Daniels, ki je bil takrat organist v katedrali v Scranton, Pa.

Med tem časom si je pa osvojil nebroj prijateljev med domačimi pevci, ter je bil pevovodja pevskega društva "Naprej." Še danes se z veseljem spominja lepih časov iz tiste dobe.

Po trdem in vztrajnem učenju, je napravil meseca maja 1929 skušnjo ali izpit na orglje v New Yorku z jako dobrim uspehom, za kar je prejel tudi diplomo A.G.O. Slovenska pesem in glasba v splošnem, sta ga pa silila v večji razmah svojega poklica, zato se je preselil v Cleveland, cziroma v Collinwood, kamor je prišel v avgustu 1931.

Mr. Frank Vavtar je lepe postave, prikupljiv in jako živahen, energičen in neutrudljiv pri pevskih vajah. Kar je pa glavno: on je jako potrpežljiv. Zdi se, da je rojen za poučevanje petja, kar je že tudi pokazal uspehe: ker mladine imamo dovolj, katero z vsem srcem poučuje v slovenski pesmi.

Na belo nedeljo, to je tretjega aprila, bo vodil prvi koncert pevskega društva "Soča" v Slovenskem domu na Holmes Ave. Naj bi preteklo mnogo, mnogo let, predno bo vodil zadnjega! Zato: dobro došel med nami!

M. I. L.

Turki pod vasjo

Takrat še ni bilo cerkve pri Sveti Trojici in tudi ljudje še niso bili tako pravdanski kot danes. Drugače so bili ustvarjeni, morda so že tihotapili, morda še niso, ampak, to pa je, močni in pogumni so bili.

Najsilnejši je bil Tone Jakopin. Obračal je skale kot bi se igral. Grajski na Taboru so se ga bali in rihtarji po vaseh, ker je po svoje delal. Za tlako se ni brigal, za desetino še manj. Turjačani so se od začetka jezili, potem so ga pustili v miru. Valpet se je včasih obregnil obenj, tudi biriče je poslal nadenj. Ničesar niso opravili. Smejal se jim je. Biriči so se zmeraj ustrašili, kadar je bilo treba iti k njemu. Šli so proti vasi, pa so med potjo legli v grmovje, potem so se pa vrnili in rekli valptu, da Jakopina ni doma. Tako je bilo zanje prav in za Jakopina.

Pa je prišlo hudo leto.

Bila je čudna zima, snega se ni hotelo nabrati, burja je pa vriskala do groze. Tone Jakopin je ležal v koči in pel. Kar priteko ljudje:

"Jakopin! Turki gredo! Beži!"

"Naj gredo!" je malomarno rekel Jakopin, ampak je vendar počasi vstal.

"Radoveden sem, kakšni so," je rekel.

Pa je bil prepočasen. Ko je prišel na vas, ni bilo nikogar več. Hiše so molčale kot opolnoči.

"Hej, oče rihtar!" je razbijal Tone po vratih.

Rihtar je bil že na Taboru in se ni oglasil.

"Malo čudna je ta stvar," je premislil Jakopin. "Zdaj sem pa kar sam."

Preden se je dobro obrnil, so že stali rdečehlačarji okoli njega. Štirje so skočili s konj in so silili vanj z nekim orožjem, da je Tonetu migotalo pred očmi. Zraven so kričali v svojem jeziku, kar so le mogli. Jakopin jih je radoveden ogledoval.

"Lepo so napravljeni," se je nasmehnil. "Samo igračke imajo v rokah."

Toda Turki niso poznali šale. Zagnali so se vanj.

"Glej jih, kaj mislijo zares?" se je zresnil Tone. Pogledal je krog sebe. Samo štirje Turki so ostali na vasi. Ostala četa je zdivjala proti Taboru.

"Pa dajmo!" je pomislil. Udaril je z golimi rokami in se je stvar tako končala, da so kmalu ležali vsi štirje Turki na tleh. Tone si je pa tiščal levo uho z obema rokama. Počasi se je umaknil v gozd.

Ko so Turki odšli, so prišli ljudje s Tabora.

"Ali si videl Turke?"

"Pobratili smo se," je razložil Tone. "Prav prijazni ljudje so. Rekli so, da bodo še prišli."

Res so prišli jeseni še enkrat. Ampak komaj so zagoreli kresovi po gorah, so že prišli grajski hlapci:

"Jakopin, na Tabor moraš!"

"Ne grem. Moram Turke sprejeti."

"Jakopin, grof je na Taboru in je ukazal."

"Ne grem. Vidiš, da bodo prišli Turki!"

Hlapci so odšli in so pustili bedastega Jakopina.

Turki so prišli. Strašno velika truma jih je bila. Tudi ujetnike so imeli med seboj, nad pol tisoča.

Kristjani na Taboru so se pripravljali na boj. Bil je večer, mrak je stisnil oči, da so omagale in niso videle niti do gozda. Okoli tabora so goreli ognji.

Takrat je prišel Tone Jakopin iz gozda in šel naravnost navzgor proti Taboru. Poropotal je z nečem po vratih, da bi mu odprli.

"Križ božji, kaj te niso prijeli?"

"Čemu neki? Pa trudni so tudi."

Hitro so mu odprli mala vrata in ga spustili na dvorišče.

"Kaj pa prenašaš?" ga je vprašal grof.

Jakopin je spoznal gospoda pa se je opravičil:

"Vedo, naj oprostijo, nisem imel še orožja pa nisem hotel priti s hlapci."

"Pa kakšno orožje imaš?" so se smejali možje.

"Večje gorjače nisem mogel dobiti," je ponižno povedal Tone in vrgel po tleh težko žrd, da je kar zabobnelo . . .

Zjutraj so se Turki umaknili na južno stran. Kristjani so šli za njimi.

"Ali bi udarili?" so rekli možje Jakopinu.

"Kako pa? Ali je treba močno?" ga je skrbelo.

"Tako, da padejo po tleh!" so ga učili.

Jakopin je res tolkel tako, da so padali po tleh, toda udaril je parkrat tudi po kamenju, pa se mu je žrd prelomila.

"Joj, pomagaj zdaj, sveti Urh!" se je obrnil proti Taboru.

Pa ni bilo več treba. Z neznansko naglico so se Turki razkropili na vse strani. Kristjani so z velikim veseljem objemali rešene ujetnike. Vse je vriskalo.

"Kaj pa ti?" so vprašali Jakopina, ko je zamišljen stal na cesti.

"Ne vem," je skrbno povedal junak. "Drugič bom moral vzeti močnejšo žrd."

Drugič pa ni bilo več Turkov.

Newyorška policija išče brutalnega morilca 13-letne Marije Rosales, katere truplo so našli v neki zapuščeni hiši. Anonimna dopisnica je sporočila mesto, kjer je ležalo truplo.

V Honolulu, Havajsko otočje, čakajo zgorejšni štirje sodbe radi umora nekega domačina, ki je bil soudeležen pri napadu Američanke, Mrs. Thalie Massie, žene ameriškega poročnika. Ker je sodišče napadalca oprostilo, so ti štirje vzeli sodbo v svoje roke in ga umorili.

POZOR!
NAJVEČJA IZBERA!
Slovenske razglednice za Velikonoč! Krasne razglednice za godovne prilike. Velika zaloga knjig in molitvenikov v najnovejših izdajah. Zaloga križev in slik, itd.
JOSEPH GRDINA
slovenska knjigarna
6121 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

Frank V. Opaskar
ODVETNIK
1119 HIPPODROME BLDG.
MAin 3785
Ob torkih, četrtkih in sobotah zvečer od 6. do 8. ure na E. 93d St. in Union Ave.
OB SREDAH IN PETKIH
1106 E. 64th St.
Res. Tel. YEllowstone 0705-W

SLOVENSKA BRIVNICA Z DOBRO POSTREŽBO
F. A. GREDENCE
6124 ST. CLAIR AVE.

DOBER PREMOG!
Točna postrežba!
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
HEnderson 5798
FRANK ARKO, zastopnik

RABLJENE PREPROGE
JAKO POCENI
Mere 6x8 do 9x12
$4.50 IN VEČ
Vprašajte za Mr. Peruška
15428 Waterloo Rd.
St. Clair-Collinwood kara do E. 156th St.